

La cultura davant el poder de les plataformes

Publicat per [Interacció, projecte editorial del CERC](#) [1] el 13/12/2017 - 18:12 | Última modificació: 15/09/2026 - 13:17

En un moment en què l'streaming i les grans plataformes digitals comencen a alterar profundament les formes d'accés als continguts culturals, *La Culture sans État. De Modiano à Google* planteja una pregunta eminentment política: què queda de la política cultural si una part creixent de la producció, la distribució i l'accés a la cultura passa a dependre de grans empreses digitals? Karine Berger, Manuel Alduy i Caroline Le Moign sostenen que l'Estat francès, després d'haver construït un model d'intervenció cultural potent, no ha sabut respondre amb la mateixa ambició a la transformació digital. El problema no seria simplement tecnològic. Afectaria la diversitat cultural, les condicions de la creació i la capacitat pública d'intervenir sobre els nous intermediaris de la cultura.

El títol formula deliberadament una alarma. Per als autors, la digitalització ha introduït una contradicció: mai no havia estat tan fàcil accedir a una quantitat tan gran de continguts i, al mateix temps, aquest increment de l'accés no garanteix ni la diversitat de les obres ni unes condicions adequades per a la creació. Les obres circulen, es reproduïxen i es consumeixen dins d'un sistema en què el seu valor cultural corre el risc de quedar subordinat a la seva funció econòmica dins les plataformes.

La democratització de l'accés no equival necessàriament a una democratització de la cultura.

Aquesta és una de les tensions més interessants del llibre. La cultura digital permet ampliar extraordinàriament l'oferta disponible i reduir alguns obstacles materials d'accés. Els autors qüestionen que aquesta abundància pugui identificar-se automàticament amb el projecte històric de democratització cultural. Si els continguts passen a formar part de les estratègies comercials d'empreses com Google, Amazon o Apple, el problema ja no és únicament quantes obres estan disponibles. També importa qui organitza la seva circulació, amb quins criteris i sota quina lògica econòmica.

El diagnòstic remet així a una transformació de la intermediació cultural. El model francès havia construït bona part de la seva política cultural sobre la idea que la cultura no podia ser abandonada exclusivament a les forces del mercat. L'«exception culturelle», consolidada durant les negociacions comercials internacionals dels anys noranta, n'era una de les expressions més visibles. El llibre considera que l'entorn digital qüestiona aquesta arquitectura perquè una part decisiva de la intermediació ja no passa pels actors sobre els quals s'havien construït els instruments tradicionals de regulació.

D'aquí prové l'acusació que dona títol al llibre: l'Estat hauria «dimitir» davant la transformació digital. La formulació és contundent i forma part del caràcter programàtic de l'assaig. Berger, Alduy i Le Moign reclamen recuperar capacitat política sobre el nou ecosistema cultural i repensar l'excepció cultural en unes condicions en

què els grans operadors digitals acumulen una capacitat creixent per ordenar l'accés als continguts.

El llibre assenyala també una segona fractura. Mentre una part de la cultura es desmaterialitza i esdevé accessible massivament, les formes culturals que continuen exigint presència física, entre les quals destaca l'espectacle en viu, mantenen barreres econòmiques i culturals importants. L'ampliació de l'accés digital pot conviure, per tant, amb desigualtats persistents en la participació cultural. Aquesta distinció permet als autors discutir una idea especialment estesa: que Internet està resolent per si mateix el vell problema de la democratització cultural.

La proposta final és recuperar una política cultural capaç d'actuar sobre aquestes noves condicions. Si la cultura constitueix una riquesa col·lectiva, sostenen els autors, l'acció pública no pot limitar-se a preservar les institucions i els instruments heretats. Ha d'intervenir també sobre les condicions econòmiques i tecnològiques que determinen la creació, la circulació i la diversitat de les obres.

Nota de l'editor (2026). Llegit avui, el llibre manté l'interès perquè identifica de manera primerenca el desplaçament d'una part creixent del poder cultural cap a les plataformes digitals. Tanmateix, l'experiència de la dècada posterior ha fet emergir un problema lleugerament diferent: els poders públics no han desaparegut de l'escena cultural, però els instruments de què disposen mostren dificultats creixents per intervenir sobre infraestructures digitals i corporacions d'escala transnacional. Des d'aquesta perspectiva, la pregunta que deixa oberta *La Culture sans État* continua sent plenament vigent: no tant si la cultura necessita més o menys Estat, sinó **quina capacitat pública cal construir per actuar en un ecosistema cultural cada vegada més condicionat per actors privats globals.**

Referència

Berger, K., Alduy, M., i Le Moign, C. (2016). *La Culture sans État: De Modiano à Google*. Odile Jacob.

Llibre registrat i disponible al catàleg bibliogràfic [C \[2\]](#) [ERCles \[2\]](#) especialitzat en polítiques culturals i pensament contemporani.

Categories: Llibre

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: polítiques culturals

Etiquetes: cultura digital

Etiquetes: sectors culturals i creatius

Etiquetes: diversitat cultural

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2017/cultura-poder-plataformes>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <http://cercles.diba.cat/>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/7372>